

Riktlinjer för det minoritetspolitiska arbetet

Diarienummer	Senast uppdaterad	Beslutsinstans	Ansvarig processägare
		Kommunfullmäktige	Johan Lindberg

Dokumentets syfte

Syftet med riktlinjerna är att ge ramarna för hur Danderyds kommun ska arbeta för att säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter tillgodoses.

Dokumentet gäller för

Riktlinjerna gäller för förtroendevalda och anställda i Danderyds kommun.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Syfte	3
Riktlinjer	3
Inflytande och delaktighet	3
Information och myndighetskontakt	4
Språk och kultur	5
Äldreomsorg	5
Uppföljning	5

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att ge ramarna för hur Danderyds kommun ska arbeta för att säkerställa att de nationella minoriteternas rättigheter tillgodoses.

Det övergripande målet med kommunens minoritetspolitiska arbete är detsamma som Sveriges minoritetspolitiska mål; att ge skydd åt de nationella minoriteterna, stärka deras möjlighet till inflytande och stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Minoritetspolitiken utgår från en självidentifikationsprincip som innebär att varje individ själv får avgöra tillhörigheten till någon eller några av de nationella minoriteterna (romer, judar, samer, sverigefinnar och tornedalingar). Det går därmed inte att ställa krav på att en individ som gör anspråk på rättigheterna utifrån minoritetslagstiftningen ska kunna styrka tillhörigheten till någon av de nationella minoriteterna.

Riktlinjer

Riktlinjerna för arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter utgår från följande delar i lagen om minoriteters rättigheter och minoritetsspråk (minoritetslagen):

- Inflytande och delaktighet (§§ 5 och 5a)
- Information och myndighetskontakt (§§ 3, 9, 11 och 12)
- Språk och kultur (§ 4)
- Äldreomsorg (§§ 18a, 18b och 18c)

Inflytande och delaktighet

Inflytande ska möjliggöras genom strukturerad dialog präglad av långsiktighet och återkommande möten där de nationella minoriteterna är experter på sin situation och sina behov. Samråd ska även genomföras när kommunen tar initiativ som påverkar minoriteterna. Syftet med samråd är att kommunen ska kunna beakta de nationella minoriteternas synpunkter och behov i kommunens beslutsfattande.

Riktlinjer

- Samtliga nämnder ska beakta behovet av samråd med nationella minoriteter i frågor som berör dem¹.
- Kommunstyrelsen ska erbjuda ett årligt kommunövergripande samråd med de nationella minoritetsgrupperna. Samrådet ska

¹ Nämnderna ska på eget initiativ erbjuda samråd då ett ärende och dess utfall direkt påverkar nationella minoriteter. Det kan exempelvis handla om inbjudan till samråd vid framtagande av vissa politiska styrdokument eller vid en planerad förändring av tidigare beslutade insatser riktade mot nationella minoriteter.

innehålla en allmän dialog kring de nationella minoriteternas åtnjutande av sina rättigheter i kommunen.

- Vid det kommunövergripande samrådet ska beslut fattas om eventuella ytterligare samråd som ska ske under samma år. Beslutet ska utgå från de nationella minoriteternas önskemål och behov av ytterligare kommunövergripande eller tematiskt samråd (samråd i en särskild sakfråga). Kommunstyrelsen ansvarar för kommunövergripande samråd. Nämnder som berörs av tematiska samråd ansvarar för dessa.
- Nationella minoriteter äger rätten att initiera samråd med kommunen i frågor som berör dem. Kommunstyrelsen ansvarar för att samråd genomförs.
- Vid samråd ska barns och ungas möjligheter till inflytande och deltagande i samråd främjas. Formerna för samråd ska anpassas till deras förutsättningar.
- Samråden ska i övrigt vara öppna för de personer som i enlighet med självidentifikationsprincipen tillhör den/de nationella minoritet/er som samrådet vänder sig till.

Information och myndighetskontakt

Kommunen har ett särskilt ansvar för att förmedla information om och till de nationella minoriteterna vad gäller deras rättigheter och kommunens ansvar. Det kan bland annat handla om rätten att använda vissa minoritetsspråk vid kontakt med kommunen. Detta gäller inte kontakt i form av ren information eller service.

Riktlinjer

- Kommunstyrelsen ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter samt det allmännas² ansvar.
- Kommunstyrelsen ska informera om nationella minoriteters rättigheter i den kommunala organisationen samt informera allmänheten om kommunens arbete för nationella minoriteters rättigheter.
- En person från en nationell minoritet har rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i ärenden hos kommunen där hen är part eller ställföreträdare för part. Detta gäller om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.
- Respektive nämnd ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska om det finns

² Stat, kommun, region/landsting och statliga myndigheter.

ett behov i enskildas kontakter med kommunen. Respektive nämnd får bestämma särskild tid och plats för att hantera dessa ärenden.

Språk och kultur

Utöver minoritetslagen framgår nationella minoriteters rättigheter kopplat till språk och kultur även i bibliotekslagen, skollagen och språklagen. Här berörs endast kommunens ansvar utifrån minoritetslagen. De nationella minoriteterna har rätten att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Kommunen har ett ansvar att främja möjligheterna till detta. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Riktlinjer

- Utbildningsnämnden ska informera elever³ och deras vårdnadshavare om rätten till modersmålsundervisning.
- Kommunstyrelsen ansvarar för att de nationella minoriteternas högtidsdagar uppmärksammas.

Äldreomsorg

Nationella minoriteters rättigheter kopplade till äldreomsorg framgår i minoritetslagen och socialtjänstlagen. Här berörs endast kommunens ansvar utifrån minoritetslagen. Detta område handlar främst om nationella minoriteters rättigheter till äldreomsorg på sina villkor, bland annat kopplat till språk och att upprätthålla sin kulturella identitet.

Riktlinjer

- En person som får äldreomsorg kan få hela eller väsentliga delar av sin service och omvårdnad på något av minoritetsspråken, om hen önskar detta. Detta förutsatt att kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.
- Socialnämnden ska informera den som ansöker om bistånd kopplat till äldreomsorg om möjligheten till service på de nationella minoritetsspråken.
- Socialnämnden ska beakta behovet hos personer som får äldreomsorg av att upprätthålla sin kulturella identitet.

Uppföljning

Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna och följa upp arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter i enlighet med riktlinjerna.

³ Elever som är folkbokförda i Danderyds kommun samt elever från annan kommun som går i skola i Danderyds kommun.

Samtliga nämnder ska, om de haft samråd med nationella minoriteter i enlighet med 5§ lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk, anmäla detta till kommunstyrelsen.